

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังต่อไปนี้

- (๑) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ในการเรียกประกันและหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๐ วรรคหนึ่ง)
- (๒) กำหนดให้ศาลมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานศาลทำหน้าที่แจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีการปล่อยชั่วคราวของศาลหรือจับด้วยตนเองในกรณีจำเป็น (เพิ่มเติมมาตรา ๑๑๗ วรรคสาม)
- (๓) กำหนดให้การใช้สิทธิฟ้องคดีอาญาต้องกระทำโดยสุจริต (เพิ่มเติมมาตรา ๑๖๑/๑)

เหตุผล

โดยที่บทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวในปัจจุบันกำหนดให้การปล่อยชั่วคราวในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินห้าปีขึ้นไปต้องมีประกัน ทำให้เป็นภาระแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องหาประกันไว้ต่อเจ้าพนักงานหรือศาล ทั้งการปล่อยชั่วคราวโดยปราศจากมาตรการกำกับดูแลและติดตามจับกุมผู้หลบหนีที่มีประสิทธิภาพทำให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวจำนวนมากฉวยโอกาสหลบหนี เกิดความเสียหายต่อกระบวนการยุติธรรมและความปลอดภัยของสังคม นอกจากนี้ ในการฟ้องร้องดำเนินคดีอาญาปรากฏว่ามีการใช้สิทธิฟ้องคดีโดยไม่สุจริตหรือบิดเบือนข้อเท็จจริงเพื่อกลั่นแกล้งหรือเอาเปรียบจำเลยในหลายกรณี หรือฟ้องคดีโดยมุ่งหวังผลอย่างอื่นยิ่งกว่าประโยชน์ที่พึงได้ตามปกติธรรมดา เช่น การยื่นฟ้องต่อศาลในพื้นที่ห่างไกลเพื่อให้จำเลยได้รับความลำบากในการเดินทางไปต่อสู้คดีหรือการฟ้องจำเลยในข้อหาที่หนักกว่าความเป็นจริงเพื่อให้จำเลยต้องยอมกระทำหรือไม่กระทำการอันเป็นการมิชอบโดยเฉพาะการฟ้องเพื่อคุกคามการใช้สิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของจำเลยในการป้องกันตนเองหรือปกป้องประโยชน์สาธารณะ อันเป็นการสร้างความเดือดร้อนแก่ผู้ที่ถูกฟ้องร้องและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น เพื่อให้ระบบการปล่อยชั่วคราว รวมทั้งการฟ้องและดำเนินคดีอาญามีความเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบันและสามารถคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๑๑๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๕๘

“ถ้าผู้ต้องหาหรือจำเลยตามวรรคหนึ่งเป็นบุคคลที่ศาลสั่งปล่อยชั่วคราว ให้ศาลมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานศาลดำเนินการแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้น หรือถ้ามีเหตุจำเป็น ก็ให้เจ้าพนักงานศาลมีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือจำเลยได้เอง และเมื่อจับได้แล้วให้นำผู้ถูกจับไปยังศาลโดยเร็ว”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๖๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“ในกรณีที่ราษฎรเป็นโจทก์ ก่อนนัดไต่สวนมูลฟ้อง หากความปรากฏต่อศาลเอง หรือมีพยานหลักฐานที่ศาลเรียกมาว่า โจทก์ใช้สิทธิฟ้องคดีโดยไม่สุจริตหรือโดยบิดเบือนข้อเท็จจริง เพื่อกลั่นแกล้งหรือเอาเปรียบจำเลยหรือโดยมุ่งหวังผลอย่างอื่นยิ่งกว่าประโยชน์ที่พึงได้โดยชอบ ศาลจะมีคำสั่งไม่ประทับฟ้องนั้นก็ได้ และห้ามโจทก์ยื่นฟ้องคดีนั้นอีก”

มาตรา ๖ ให้ประธานศาลฎีกาและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....